

Brassóban, Nagy- s Czárna-utóza sarkán
Papp Ferencz butoraktára fölött,
hol a szerkesztő hétéknapi délelőtti
9—11 óra között,
és Bolonya, mester-utóza 325. sz. alatt,
hol minden délután találhatók.
A lap szellemi részét illető minden közle-
mény, valamint az
előfizetési pénzek és hirdetések
bérmentesen ide küldendők.
Nagy-küküllőmegyei érdekű közlemények
Herváth László
társzerkesztőhöz Segesvárra küldendők,
a kis-küküllőmegyei érdekű közlemények
Gyöngyössi István
társzerkesztőhöz Dicső-Szt.-Mártonba.

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassó- s nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi és zernesti, dicső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszú-aszói, kőhalmi, medgyesi, nagy-sinki, segesvári és szent-ágotthai kir. járásbírók hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁRÓMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban. Budapest: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daube G. L. és társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelék Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s társa hirdetési irodájában.

6-ik szám. Brassó, Szombat, január 12-én. V. évfolyam 1889.

Előfizetési felhívás

BRASSÓ

„BRASSÓ”
című
politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és
szépirodalmi lap
V-ik évfolyamára.

Lapunk 1889. január hó elsejével ötödik évfolyamába lépén, ezennel új előfizetést hirdetünk. — Tisztelt előfizetőinket kérjük tisztelettel: szíveskedjenek előfizetéseiket megújítani, minthogy lapot csak úgy küldhetünk, ha az előfizetési díjak rendesen beküldetnek.

A hazafias ügy iránti tekintetből kérjük lapunk szíves terjesztését.

Előfizetési árak:

Egész évre (január—december) 7 frt — ler.
Félévre (január—június) . . . 3 „ 50 „
Negyedévre (január—március) 1 „ 80 „
Külföldre egész évre . . . 20 frank.

Az előfizetések legzélszerűbben postautalvány nyal küldendők a „Brassó” kiadóhivatalába.

Kívánatra bárkinek mutatóvány-számmal készségesen szolgálunk. Gyűjtőknek 6 egyszerre beküldött előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Mint eddig, — úgy ezentul sem fogunk kimélni semmi anyagi áldozatot, csak kérjük a t. közönség b. tömeges előfizetését, mit remél

a „BRASSÓ” szerkesztősége és kiadóhivatala.

A nagy vita.

Budapest, 1889. január 9.

A boszniai hadjárat óta nem volt a magyar parlament előtt törvényjavaslat, mely oly nagy hullámokat vert volna fel, mint a véderőtvény módosításáról szóló, napirenden lévő törvényjavaslat.

Ha alkotmányjogi és pénzügyi szempontból vizsgáljuk e javaslatot, úgy ezen nem is csodálkozhatunk, mert drága áron szerzett alkotmányunk legféltettebb kincse hazánknak és nemzetünknek. Ettől függ nemzetünk szabadsága és hazánk jövő nagysága; másrészt pénzügyi helyzetünk — bár az utóbbi években, mióta Tisza Kálmán vezeti a pénzügyeket, tetemesen javult — még korántsem olyan, hogy újabb katonai terheket egykönnyen elbírna, a nélkül, hogy újabb terheket ne rójjon az ország amúgy is megterhelt lakosságára.

Semmi kétség az iránt, hogy a magyar nemzet, ha állami tekintélye s feltétlen biztonsága követeli, a legnagyobb áldozatra kész, s

tényleg alig lehet széles e hazában egyetlen igaz hazafi, a ki nemcsak a legnagyobb anyagi áldozatra ne volna kész, sőt életét és vérének ajánlaná fel szívesen a hazának, ha a haza vagy trón veszélyben forog.

De ép úgy nem foroghat fenn semmi kétség az iránt sem, hogy monarchiánknak, ha nem is forog fenn momentán veszély, lépést kell tartania egyrészt szövetséges társaival, másrészt a többi nagyhatalommal, s ha azok állig állnak fegyverben, ha szövetséges-társaink mind nagyobb s nagyobb mértékben gyarapítják fegyveres erőiket, úgy mi sem maradhatunk hátra.

Németország újabb husz milliónyi katonai hitelt kér; Olaszország szintén gyarapítja seregét; másrészt Oroszországban még mindig folynak a csapat-összevonások s szervezkedések; a szomszédos Románia dunai flottillát szervez, erődítményeket épít; Szerbiával még nem vagyunk teljesen tisztában; Bulgária is kétes még, — úgy hogy monarchiánk ezek közepette nem állhat itt erőtlenséggel, hanem szilárdan, minden eshetőségre készen kell állania.

Ez indokolja a véderő-törvény sürgős reformját s abban a katonai létszám fölemelését. — Ez ellen tehát a monarchia feltétlen biztonsága szempontjából kifogást emelni nem lehet; ez nem pártérdek, ezt nem párt-hatalmi szempont, hanem vitális állami érdekek követelik. Tagadhatatlan azonban, hogy van a törvényjavaslatnak két pontja, a mely mélyen belevág alkotmányunkba.

Az egyik, hogy az 1868-iki kiegyezés alkalmával alkotott tíz évi időtartam eltöröltetett; a másik, hogy a létszám nincs fixirozva.

A mi az előbbi illeti, az határozottan aggodalmat keltő, mert ebből esetleg az is ki-magyarázható volna, hogy Magyarországnak nincs többé joga a hadsereghez, s ha valaha állampolitikai tekintetek mégis a mai állapot változtatását kívánák, az lehetetlen volna. — Már pedig a kiegyezési törvénynek megvolt a szilárd alapja és oka s azt most egyszerű katonai szempontból halomra dönteni, nem lehet semmiképp sem indokolt.

Ez az egyetlen, valójában sérelmes pontja a törvényjavaslatnak alkotmányjogi szempontból.

A mi az ujoncz-létszám fixszirozását illeti,

ez nem oly öreg hiba, mert elvégre évről-évre a magyar törvényhozás maga szavazza meg az ujonczjutalékot s a nélkül nálunk ujonczozás nem történhetik.

Sokkal fontosabb dualisztikus szempontból a tisztí vizsgának magyar nyelven is való letételése. Kétségtelen, hogy a hadseregben csak egy nyelv lehet az uralkodó. De ez nem teszi még azt, hogy azért a magyar nyelvnek kellő befolyás, illetve Magyarországot megillető szerep a hadseregben ne biztosíttassék. Sőt épen ellenkezőleg, másképpen igazi dualizmust képzelni sem lehet. — E szempontból fogva fel a dolgot, meg kellene engedni a magyar ifjaknak, hogy anyanyelvükön is tehessenek tisztí vizsgát, de természetesen meg kell tőlük követelni a német nyelv ismeretét is, hogy ez által a szolgálat ne szenvedjen, a mint viszont meg kellene követelni az összes tisztektől, hogy magyarul is tudjanak.

Ha így alakíttatik át a vizsgálatra vonatkozó passzus, senkinek sem lehet ellenvetése az ellen, hogy az egyéves önkéntes, a ki az első év végével nem tesz tisztí vizsgát, szolgáljon egy második évet is. Mert ne feledjük: az egyéves önkéntesség csak kedvezmény; a ki pedig kedvezményt élvez, ismerjen kötelességeket is. A hadseregnek képzett tisztekre van szüksége, s magyar érdek parancsolja, hogy a magyar ifjak nagy kontigensét nyujtsák a tisztí létszámnak. A ki pedig az önkéntességet jognak tekinti kötelességek nélkül, az megérdemli a büntetést.

Ebből a szempontból fogva fel a kérdést, nincs ellenvetésünk a kétéves szolgálat ellen. S ha sikerül az országgyűlésen ezekre nézve modus vivendi-t találni, hogy a nemzet teljes teljes megnyugtatót nyerjen, akkor e javaslat is törvénynyé válik monarchiánk védőképességének emelésére.

Hazánk tekintélyének s befolyásának csökkenését sem a monarchián belül, sem azon kívül, ettől a javaslattól sem féltjük, a míg oly férfi áll a kormány élén, mint Tisza Kálmán, kire mondhatni talán sokat ellenzéki szempontból, de azt az egyet nem, hogy alatta Magyarország állami tekintélye úgy be-, mint kifelé ne emelkedett volna oly magaslatra, mint azelőtt, a független Magyarországi soha!

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

A moldva-klézsei csángó-magyar asszony mint életmentő,
1858. augusztus hó 19-én.
(Vége.)

Olyan őszintén, hévvel mondotta ezeket, hogy rögtön ráálltam s meghagytam szekeresem ek, hogy hajtson Klézsebe, mert ott akarok halni.

Már jól beesteledett, midőn a faluba beérkeztünk. Ott azonban a csángó menyecske egy ismerősétől már a falu végén megtudta, hogy a tisztelendő urat ma kirázta a hideg s most nagyon beteg. Oda tehát nem szállhatok éjszakára.

„Se baj, mondá az asszony, lesz nálunk isz hely; eddig a gazda isz hazaérkezett a munkából; mi szegények vagyunk, de szívesen látjuk az urat.”

Nem lehetett a szíves meghívást el nem fogadnom. Nemsokára egyik ház előtt megállott a szekér, az asszony leugrott a szekérről, kinyitotta a kaput; a házból pedig két férfiú jött ki előnkbe, egy öreg s egy fiatal csángó-magyar. Az asszony valamit sugott férjének s ez hozzám közeledve, lesegített a szekérből, mondván: „Hozta Isten az urat szegény házunkhoz.”

Bementünk a szobába, mely szegénységet épen nem árult el. A fiatal asszony egyet-kettőt perdült, most ki, majd be, mialatt én a két csángóval beszélgettem, s nemsokára egy szépen sült tyukot tett az

asztalra, mondván: „Szeresse, kérem uraságát, a míg jó meleg”, s jó barna kenyeret s egy oka bort és egy tányér szép nyári almát is rakott az asztalra. Egyedül ettem, mert egyik sem akart addig hozzányulni, a míg én nem eszem. Aztán jutott belőle nekik is a tyukból és borból, mely megnyitotta ajkaikat s egész bizalommal kezdték velem beszélgetni. Nem kérdeztek, ki vagyok s én sem mondtam egyebet, csak azt, hogy bukaresti vagyok.

Vacsora után kérdeztem a fiatal gazdától: megtudná-e nevezni a közelben eső csángó községeket? Azonnal készen állott s én valami 20 község nevét tárczámba jegyeztem. „Már most — mondá a fiatal csángó — én isz kérdezek valamit az urtól.” „Mondja meg nekem igazán, hogy miért írta fel ezeknek a faluknak neveit?” „Csak tudni akarom, ennyi az egész;” feleltem. Láttam arczáról, hogy válaszom nem elégíti ki, de többet nem mondhattam. Megszóltat ő ismét s ezt kérdezte: „Uram, látom, hogy jó lelkű ur, mondja meg tehát igazán, a mit kérdezek.” „Szívesen, ha tehetem, mondám, hadd halljam tehát a kérdést.” Erre a csángó közelebb huzódott hozzám és mintha félt volna, nehogy valaki meghalja, halk hangon kérdezé: „Uram! fel jó-e még valaha a magyarok napja?” Fogas kérdés volt, azért most én intéztem ezt a kérdést hozzá: „Mondja meg előbb maga, hogy miért kérdezi ezt tőlem?” „Csak azért, hogy ha nem jó fel többé

a magyarok napja: úgy megesznek minket ezek az oláh bojérok.”

Tudnunk kell, hogy a moldovai csángók ősi idők óta rezeseek, azaz szabad emberek voltak, de az idők mostoha folyama alatt, mint épen Brassó városa a mi csángóinkat, jobbágyokká süllyesztették őket a moldovai bojérok és embertelenül bántak velük. Nem csuda tehát, ha a szabadságot a magyar földről remélették, tudván azt, hogy nálunk a jobbágyok már 1848-ban, tehát már azelőtt 10 évvel felszabadultak.

En az őszinte kérdésre kitérőleg feleltem, mondván, hogy az Isten és megsegíti még a magyarokat.

Egész egy hónapig tartó utazásom alatt csak enél a csángónál háltam kényelmesen. Reggel harangszó ébresztett fel. Siettem a lelkészhez pater Petráshoz, ki épen a templomba indult s engem is meghívott. Daczára, hogy mives nap volt, a templom megtelt. A fiatalság: leányok és legények pompásan énekeltek könyvekből magyarul. Templomozás után a czinteremben beszélgetni kezdettem a csángó legényekkel és leányokkal s bámultam, hogy milyen jól beszélnek magyarul s midőn a lelkész elött e felett csudálkozásomat nyilvánítam, ez mosolyogva jegyzé meg: „Ugy-e tisztábban, mint Debreczenben.” — Figyelmeztetett, hogy nézzem meg a temetőt is; megtettem s ott még inkább csudálkoztam azon, hogy minden sírfán tiszta magyar írással olvashattam. Ugy is néztem a pater Pet-

Belföld.

Brassó, jan. 11. (Országgyűlés.) A képviselőház f. hó 10-iki ülésében kezdte meg a véderő-törvényjavaslat tárgyalását.

Münnich Aurél előadó ismerteti a véderő-törvényjavaslatot. Kijelenti, hogy a sorozás ezután a huszonegyedik évben kezdődik, mivel a 19-ik évben az ifjúság még fejletlen. Védelmezi a véderő törvényjavaslatot az ellene felhozott indokolatlan támadások ellen. Utánna Bolgár Ferencz mérsékelt ellenzéki szólalt fel, mint a kisebbségi vélemény előadója, határozati javaslatot terjesztve be, mely szerint a ház utasítsa vissza a javaslatot. — Ezután hevesen és az ellenzék folytonos helyeslései közt támadja meg Csáky Albin gr. kultuszminisztert, kinek első sorban, nem egy nemzetellenes rendeletet kellett volna kibocsátani, hanem hazánk kulturális sebeire lett volna kötelessége felhívni a kormány figyelmét. A nyelvet az iskolában úgy sem lehet megtanítani soha semmiféle miniszteri rendeletre. Ajánlja a kisebbségi javaslat elfogadását.

Most báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter emelt szót, védelmére kelvén a javaslatnak s meggyőző érvekkel igazolván annak sürgős voltát.

Végül gróf Csáky Albin kultuszminiszter szólalt fel, indokolva a német nyelvre vonatkozó rendeletét.

Brassó, jan. 11. (A szabadelvű párt érfokeztete.) Ellenzéki lapok különféle sensatioos tudósításokat bocsátottak közzé a véderő javaslatnak a szabadelvű pártban való tárgyalásról. Erre vonatkozólag a „Nemzet” következőket írja: „A szabadelvű párt több tagja részéről, kik a szabadelvű párt tegnapi értekezletén, a véderőjavaslatok tárgyalása körül felszólaltak, felkértünk annak kijelentésére, hogy a nyilatkozataikról ellenzéki lapokban közölt tudósítások részben hiányosak, részben hézagok, részben tévesek. Ugyanezt konstatálhatjuk a miniszterek nyilatkozatairól történt közlések felől is s ismételve kitejeztük sajnálatunkat a felett, hogy a szoroson magánjellegű párttanácskozányok felől ily értesítések bocsátatnak világgá, a mi alkalmas lehet a pártértekezletek jellegét teljesen megváltoztatni s céljukat teljesen meghiusítani.”

Városi ügyek.

Brassó város képviselője — mint röviden jeleztük már — közgyűlést tartott szerdán d. u.

A gyűlésnek nagyobbára csekély jelentőségű tárgyai voltak s vita csak a brassói ev. ref. egyház templomtelek vásárlási ajánlata fölött volt. E vita azonban — egy felszólaló kivételével — tiszteletére válik úgy a városi tanácsnak, mint a képviselőnek s jól esik konstatálnunk, hogy úgy a tanács előterjesztéseiben, mint tagjai, különösen Hintz Ernő előadó, Boyer Traugott főjegyző, nemkülönben a képviselő tagjai is e tárgyban oly korrekt s a kérvényező egyházzal szemben előzékeny tiszteletteljes magatartást tanúsítottak, mely feltétlenül elismerésre méltó.

A gyűlés lefolyásáról a következőkben tudósítunk:

Az első s második pontja a napirendnek, a jelenlevők csekély száma miatt, nem volt tárgyalható.

Az új alsó-sétátér fának elhelyezése s vele járó munkák 375 frtért Lupán Demeternek adattak ki.

rás szülei sirfájára általa készített szép sirverseket, de legnagyobb sajnálatomra ma már nem birom megtalálni azokat irataim között.

Midőn a temetőből házi gazdámhoz visszatértem, szekeresem már befogott s csak reám várakozott. A mint az udvarba beléptem, előmbe szaladott a fiatal csángó menyecske s kezeimet megragadva, örömtől ragyogó arczczal így kiáltott fel: „Jaj uram be jó volt, hogy nekem szót fogadott! — A mult éjjel abban a korcsmában valami zsványok megölték a zsidó korcsmároszt feleségesztől, gyermekesztől, cselédesztől. Jaj, ha ott maradt volna. Jaj, de kár lett volna, mikor az urnak isz fiatal felesége van Bukarestben.”

Szívem mélyéből megköszöntem végtelen jószágát. A gazda és az öreg már korán a mezőre siettek s ez az egyszerű csángó asszony a feletti végtelen örömben, hogy meghívását elfogadtam s vendégül hozzájuk mentem, hogy nem öltek meg a mult éjszakán, a szíves vendéglátásért még egy krajczárt sem fogadott el tőlem.

Harmincz év alatt nem telt el egy napom, melyen életem ezen megmentője eszembe ne jutott volna. Nem tehetem, hogy e jótétéményt magammal síromba vigyem. Elbeszéltem, hölgyeim, kegyeteknek is úgy, a mint történt, nem nagyitva, nem szépítve, hogy írják be szíveikbe, hogy beszéljék el ezt gyermekeiknek s szájról-szájra szállva, éljen a moldovai nemes szívű csángó-magyar asszony áldott emlékezete itt a magyar földön!...

A kultusz miniszter felkérte határozatott, hogy a nagy-utcai telken lévő városfalakat a csere-szerződés VI. pontja értelmében hordassa le s tekintettel a város ezen részének szabályozására, szíveskedjék jun. 1-ig — a mikor ez út teljesen kész lesz, — a telket izléses, olajfestékekkel bemázolt kerítéssel körülvétni.

A következő pont a ref. egyház templom-telek kérdése volt. Hintz Ernő előadó, igen szép, tárgyilagos beszédben visszatekintést vet a ref. egyház régebbi, templom-telek átengedésére vonatkozó kérvényeire s áttérve a mostani beadványra, előterjeszti a tanács és egyház közötti írásbeli tárgyalás eredményét. Végül ajánlja a tanács nevében, hogy a kért telek — az új Rezső-uton, a főreáliskola és proviant között — engedessék át a ref. egyháznak az általa ajánlott, négysz. méterenként 2 frt. 50 krért, valamint az asztalos czéhekertből odaeső résznek, a 10.000 frtnyi vételárból való arányos részlettel, ha az egyház a telken keresztül menő kanálist saját költségén kiépíti s fenntartja s végül azon feltétellel, hogy az építést 3 éven belül megkezdje s megfelelő időben bevégezze.

A tanács ezen javaslatához Alesius Oszkár külvéleményt adott be szépiészeti szempontból, mely szerint köteleztessék az egyház az építést úgy eszközölni, hogy a templom tornyával a reáliskola felé álljon és fedele oly magas legyen, mint a reáliskoláé, tornya pedig magasabb.

Az áll. választmány azon hozzáadással ajánlja a tanács ajánlatát, hogy az egyház annak idején mutassa be a telekre még építeni szándékolt melléképületek terveit is.

Kärtsch K. fáradatain főmérnök készített is már — s bemutatja — egy tervrajzot arról, mint lesz az út, ha a templom oda jó s úgy találja, hogy az igen jól talál oda, csak a tetőzete legyen oly magas, mint a reáliskoláé s tornya karsubb. Ajánlja a telek megadását.

Alesius Oszkár örvend annak, hogy az egyház e telket választotta és kész örömmel szavazza azt meg, de külvéleménye figyelembe vételét szépiészeti szempontból tartja szükségesnek, hogy az utca egy-séges képet nyerjen.

Dr. Baiulescu nem tartja alkalmasnak ez utat templomépítésre. Elég baj, hogy a reáliskolának adott ott hely, mert abból a lakosságnak semmi haszna, ha oda középületek jönnek. Oda kis nyári lakásoknak kellene jönni. A kérvényt elutasítani javasolja, mert az a templom el fogja csufítani az utcát (die Kirche wird die Strasse verschandeln); egy nagy iskola mellett kis templom, nevetséges: megfordítva kellene lenni. Ismétli, hogy az a templom el fogja csufítani az utcát. Nincs miért sietni — ugymond — ez út kiépítésével, 10—20 év múlva úgy is kiépül az.

Alexi Theochár ellenzi úgy Alesius módosítványát, mely megnehezíti az egyház tervét, mint Baiulescu indítványát, hanem elfogadandónak tartja a tanács egészen helyes javaslatát.

Kowalter elsieltetnek tartja az egész dolgot beszélünk mindenről, a nélkül, hogy tudnók, mit akarunk. Nem bánja, ha az egyház megkapja a telket, de előbb az építészeti hivatal csinálja meg annak az utnak tervrajzát (Polgármester: „itt van az asztalon!”); s készítsen minden telekre tervet, hogy a vevő azután köteleztessék a szerint építeni, mert különben az út nem lesz szép.

Boyer főjegyző utal arra, hogy ne lépünk fel valami tulságos igényekkel az építeni akarókkal szemben, mert ügyjünk, mint a nagy-utca sarkán lévő telekkel, melyet a város 20 évig kínált, de senkinek sem kellett, míg Kärtsch nem mentette meg tőle a várost. Szerintem ez a templom csak diszére fog válni annak az utcának s szakemberektől tudja, kiket kérdezett, hogy az a templom iger csinos. Azért ajánlja, adassék oda a telek az áll. vál. pótvajavaslatának elfogadásával, nehogy később disharmonia származzassék.

Fabritius Károly képtelenségnek tartja Kowalter kívánságát. Azt hiszi, nincs okunk még tovább huzni a dolgot s bár fizetné meg minden vevő úgy a telket, mint ez. Egyrészt indokolja az eladást az előnyös ajánlat s a pénzügyi kérdés, minthogy a szabályozási munkák keresztülvitelére pénzre van szüksége a városnak, másrészt az, hogy éppen templom épül oda. Bár legszebb telkeinkre csupa templom és iskola épülne! Bármily kicsiny is legyen az a templom, az már hivatásánál fogva ih monumentális.

Schiell lelkész ajánlja a tanács javaslatát Alesius Oszkár módosítványával.

Hintz Ernő előadó élve zárszavával, lendületes beszédben kijelenti, hogy sehogy sem helyes, ha nehézségeket akarunk a templom építése elé gördíteni, sőt a mennyire a város érdekei engedik, könnyítsük meg. Az egyházzal szemben legtöbb történt, a mi csak kívánni lehet s az egyház szívesen tett meg mindent.

előzékeny volt s e mellett jó árat is ajánl, tehát semmi esetre sem volna sem méltányos, sem igazságos, most nehézséget okozni. Ajánlja a tanács javaslatát az áll. vál. pótlásával, mely szerint a teljes 2341 nsz.-m.-nyi telket (beleértve az asztalos czéhekert megfelelő részét) az egyház 8626 frt 52 krért kapja.

A szavazásnál legelőbb Baiulescu elutasító indítványa fölött döntetett, mely három szavazatot nyert (Baiulescu, egy bolgárszegi oláh képviselő s Herfurth tanár); azután a tanács s áll. vál. javaslata került szavazásra, mely a 3 szavazat kivételével egyhangulag elfogadtatott s végül Alesius pótlása, mely 25 szavazattal 23 ellen elvetetett.

A gyűlés többi tárgya igen csekély jelentőségű volt.

A népszerű felolvasások ügyében.

Az orsz. középiskolai tanáregyesület brassói köre a mult évben kezdeményezett s társadalmunk által meleg érdeklődéssel felkarolt népszerű felolvasásokat ez évben újból s hasonló alakban folytatni óhajja. Mint a mult évben, úgy ebben is egy tíz felolvasásból álló cyclus van előirányozva s a tervezett tíz felolvasás elseje január hó 20-án, a többi a következő 9 vasárnapon tartatnék, d. u. 5 órakor. Tekintve azonban, hogy a főreáliskolának rajzterme, melyben a felolvasások a mult évben tartattak, e célra egyrészt másodemeleti fekvésénél, másrészt csekély terjedelménél fogva is alkalmatlannak bizonyult, a tanári kör — ha a társadalom támogatása ezt lehetővé teszi — a felolvasásokat ez évben az „Európa” szálloda új termében, mely erre úgy fekvésénél, mint berendezésénél fogva kiválóan alkalmas, szándékszik megtartani.

Miután kör semminemű jövedelemforrás felett nem rendelkezik s így a terem használatának költségeit maga fedezni nem képes, belépti jegyek kiadását határozta el, melyek ára tekintve azt, hogy az „Európa” bérloje Bartha István ur a kör törekvéseivel szemben a legnagyobb előzékenységet tanúsította s csakis saját tényleges költségeinek megtérítését követeli a terem átengedéseért, a lehető legcsokélyebb összegben volt megállapítható. Mind a 10 felolvasásra egyes személyre szóló jegy ára 1 forint, családjegy (4 családtag számára) 2 frt. Egyes felolvasásokra szóló jegyek nem adatnak ki.

Jegyek máttól kezdve minden nap 11—12 óra között a kör alulírott elnökénél a főreáliskola igazgatói irodájában kaphatók, azok megszerzését a kör bármely tagja is készségesen vállalván el; a közönség kényelme végett azonkívül Simay urak is szívesek voltak elvállalni, hogy buzasori üzletükben a jegyekre előjegyzést fogadjanak; az ott jelentkezetteknek a jegyek házukhoz fognak megküldetni.

Egyelőre az alant felsorolt felolvasások tervezetnek, megjegyeztetvén azonban hogy e programm nem végleges s rajta úgy a sorrendet, mint a felolvasások tárgyát illetőleg változások még eszközölhetők.

A jövedelem kizárólag a felolvasások költségeinek fedezésére fordittatik; ha esetleg több gyűlne be, mint a mennyibe a terem kerül, a többlet kísérleti előadások rendezésére fog tőkésíttetni, illetőleg azok költségei fognak belőle fedeztetni.

Azon reményben, hogy társadalmunk felolvasásainkat az idén is meleg pártfogásában fogja részesíteni, azokat becses figyelmébe ajánljuk.

Brassó, 1889. jan. 6.

Rombauer Emil,
a kör elnöke.

Binder Jenő,
a kör jegyzője.

A felolvasások programja:

Jan. 20. Dr. Mika Sándor: »Erdélyi régi szokások.« — Jan. 27. Walther Béla: »A halmaz állapot változása.« — Febr. 3. Kemény Ferencz: »A levél-írás.« — Febr. 10. Szontágh Gusztáv: »A levegő.« — Febr. 17. Végh Mátyás: »A nagy-idei cigányok.« — Febr. 24. Gr. Jahn Károly: »A gyertya története.« — Márcz. 3. Dr. Hoffmann Frigyes: (még nincs megállapítva.) — Márcz. 10. Bäuerle Ferencz: »A szinpad.« — Márcz. 17. (Nincs véglegesen megállapítva.) — Márcz. 24. Rombauer Emil: »A hiuságról.«

Küküllőmegye rovata.

Az E. M. K E. Kis-Küküllővármegye választmányainak közgyűlése.

II.

Nő-választmány.

Dicső-Szentmárton, 1889. jan. 6.

A férfi választmány ülésének*) befejezése után a női választmány tartotta meg igen szép számu hölgykoszoru jelenlétében gyűlését.

Gróf Horváth Tholdy Lajosné ő méltósága a lelkesedéstől áthatott szavak kíséretében kívánván a szép számmal egybegyűlt tagoknak boldog újévet, a gyűlést megnyitja.

*) Mult számunkban ismertettük.

Dr. Szabó Mihály, a választmány fíradhatatlan tevékenységű titkára felolvassván az 1887. évi december 18-án tartott gyűlés jegyzőkönyvét, — ennek hitelesítése után tartotta az alábbi, eszmékben gazdag beszédet, melyet érdekességénél fogva egész terjedelmében itt közlünk:

„Méltóságos elnök grófné!
Nagyon tisztelt hölgyeim!

Minthogy vannak olyanok is itt, kiket első alkalommal üdvözölhetünk körünkben, a tisztelt közgyűlés becses engedelmevel bátorságot veszek magamnak megyei női választmányunk feladatáról és elkerülhetetlenül szükségességéről egy szóban vázlatilag tájékoztatást adni.

A központi directorium, midőn női választmányok szerveztetésére elhatározta magát, nem ünnepele, hanem munkálkodó testületet kívánt létesíteni. A férfi tagokból álló kultüregylet ugyanis nem találta elégségesnek erejét a nagy munkálkodásra, s azért az ország azon közönségéhez folyamodott, melynek gyöngéjében rejlik ereje: a női közönséghez. Valamint a nő már természeténél fogva elkerülhetetlen complementuma a családnak, úgy a férfi választmányok sem nélkülözhetik kiegészítő részüket, a női közönséget, s missziókat kívánnak rájuk bízni. Csak ezek teljesítése által lesz lehetséges a társadalom minden rétegét bevonni ama nagy munkára, melynek elvégzése egyjelentőségű az eddig elhanyagolt magyar nemzeti és társadalmi bajainak orvoslásával. Hiszen nagyobb veszedelem fenyeget most, mint a milyen volt a török vagy tatár egykor, — mert most nemzeti életünk és nyelvünk ellen történnek a csatározások.

Ismerjük az országos bajt!

De ha Erdély beteg, — sokkal betegebb annak egyik legszebb része, a Kis-Küküllő völgye. Ebben a megyében a szép Kis-Küküllő mentén igen sok helyt már nem oly kedves a magyar szó, mint régen. Ujjal tudnék mutatni nem egy községre, hol még csak 20—25 évvel ezelőtt is magyar ajku lakosok éltek, kik ma már legnagyobb részt eloláhosodtak. A magyar nagypapa unokája ezekben a községekben ma már nem magyarul imádja Istenét. Vallása és öltözete, szíve és nyelve idegen: csak a neve maradt magyar, mintegy romként hirdetni az ősök dicsőségét s a jelen nyomorát. S ha ez a rom is szétporlad, ki fogja megmondani, hogy itt e községekben magyar élt? . . . E megye régi birtokosainak, a Rákóczyaknak, Bethleneknek és Apaffyaknak kastélyai körül ma már a gyönyörű magyar dalok helyett oláh nótákban sirja el bánatát az egykor magyar, ma már oláhvá vált földmivelő. — Vajjon nem azért olyan szomorú vidékünkön a népdal, mert az éneklő nemzetisége elvesztését busulja benne? . . . Szomorú, de igaz az ének!

Nem csoda tehát, ha a közvélemény Erdély felé irányult.

Mindnyájunk előtt tudva van, mily lázas rohammal siet nagy Magyarország segítő kezét nyújtani. Az ország szíve, Budapest, hogy megdobbant első zörgetésünkre! — De mit mondják a Királyhágón túli részek azon vidékeről, hol az egri hősnők negyedfél század multán sem engedték kialudni az isteni lángot s hazaszeretetükről soha el nem évülő bizonyosságot tettek? . . . A mit egykor elődeik karddal kezökben, a csatában végeztek, azt teljesílik most a késő unokák szívökkel, ezerekre menő adományokat nyújtva. Mindkét kor gyermeke segélyt nyújt a zaklatott hazának. Ha így érez a testvér-haza, kinek mondhatni semmi része sem beteg; ha az egri nő Erdély sorsát szíven így hordja, — mennyivel inkább kell nekünk tenni azt, kiknek mindene fáj. Kik tapasztaljuk, hogy az édes haza édes nyelve érthetetlen kezd lenni saját magyar testvéreink előtt!

Tisztelt közgyűlés! Nem a nyelvtudósok, nem a grammatikák mentik meg a magyar nyelvet, hanem megmenti a családi élet éltető lelke: a nő! Ha a családanya nem csepegteti gyermekének szívébe a magyar nyelv szeretetét, nincs az a nyelvész, ki azt megkedveltesse vele. —

Női választmányunk a központi választm. gyűjtő szakosztályának kiegészítő részét képezi s mint ilyennek, legsürgősebb és legelső feladata: gyöngéd szeretettel ápolni szent ügyünket, női leleményességgel annak tagokat és barátokat szerezni, jótékonyszó mulatságok rendezésével a közös vagyon növeléséhez hozzájárulni, s egyáltalában terjesztani a magasztos eszmét és mindarra törekedni, a mi nemzeti életünket biztossá teheti. Nem megmagyarosítani az oláhot és szászit, hanem magyarnak megtartani a magyart.

Még csak azt kívánom megjegyezni, hogy az az országos egyület, melynek választmányunkkal mi is szolgálatába állottunk, minden egyéb magyar közművelődési együletek között legrohamosabban nőtte ki magát. Alig három éve, hogy 300 frttal megindult s ma már a tiszta pénzkészlete 370 ezer forint, tehát jóval felülhaladja a negyedrészt milliót, s várandó vagyonát is idevéve, e pillanatban tőkéje 520 ezer forintnál többet tesz ki. Királyhágón innen és túli tagjainak száma pedig e rövid idő alatt 18.251-re emelkedett. E számok már biztosítékot nyújtanak, hogy az egyület életképességében kételkedni senkinek sem szabad. De azért sem szabad, mert annak élén Erdélynek jelenleg legnagyobb magyarja áll, kit — miként őt — egy ország osztatlan bízalmát tüntetett ki, hogy magasztos hazafiúi nagyságával köszírtként megközelíthetetlen fenségben álljon, hogy ismeretes határozottságával egy talpalatnyi helyet se engedjen már tovább e vérrel áztatott földből.

Nem dicsőítési vágy csalja ki ajkaimra e szavakat, mert országos elnökünk az én dicsőítemre nem szorul; de engedtessek meg nekem, hogy a közkatona

is lelkesülhessen, ha a csaták tüében diadallal maga előtt menni látja vezérét.

Az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület a lefolyt évben erkölcsi és anyagi segélyekre 22 ezer forintot osztott ki. Sok az éhező, mindenkinek kell egy darabka kenyér. Igyekezünk azért mi női választmány minden eszközeinkkel oda munkálkodni, hogy az E. M. K. E. tőlünk is megkaphassa a tehetségünk szerinti adóját; hogy ha majd a lelki éhezők feléje folyamodnak, ne kellessen üres kézzel és fájó szívvel elbocsátani magától a szűkölködők egész seregét!

A szép és lelkesítő beszédet általános éljenzés jutalmazta.

Elnök grófné ő méltósága indítványára elhatározta a választmány — még pedig egyhangulag, általános lelkesedéssel, hogy egy Dicső-Szentmártonban létesítendő kisdédóví évi segélyezése iránt az E. M. K. E. központi igazgatóságához folyamodni fog. Egyszersmind ezzel kapcsolatosan kimondta a választmány, hogy a 853 frt 94 kr. kamatozó tőkéjének 25%-át a létesítendő kisdédóví felszerelési költségeire fordítandja.

Az E. M. K. E. központi igazgatóságnak a lobogó-alap gyűjtése iránti felhívására elhatározatolt a tavasz folyamán egy mulatság rendezése, részben a lobogó, részben Dicső-Szentmárton szépitési céljára.

Végre választmányi új tagokká megválasztottak: Noránt Istvánné, Felszegi Gáborné, Fekete Józsefné. A szűkebb körű bizottság tagjaivá: Mauks Gyuláné, gr. Lázár Ádámné, Gyöngyössi Istvánné, Potsa Bertalané, Paget Oliverné, Noránt Istvánné és Steinitzer Flóra.

Elnök grófné ő méltósága megköszönvén a tagoknak a gyűlésen való megjelenését, a gyűlést 5 $\frac{1}{2}$ órakor délután bezárta.

Együletek s intézetek,

E. M. K. E.

— Hivatalos. —

A E. M. K. E. brassómezei választmánya ezen a n. é. közönség szíves tudomására hozza, hogy a m. kir. áll. vasutak brassói altisztikára által f. évi február hó 1-en az E. M. K. E. javára rendezendő tánczvizgalom alulírt választmány tudtával és bejegyezésével rendeztetik s mint ilyen ajánlja azt az egyesület t. tagjainak jóakaró pártfogásába.

Brassó, 1889. január 4-én tartott ülésből

az E. M. K. E. brassómezei választmánya.

*

Kaszinó-közgyűlés. A brassó magyar kaszinó holnap d. u. 3 órakor tartja tisztújító közgyűlését gróf Bethlen András főispán ur ő méltósága elnöklete alatt. A meghívót lapunk hirdetési rovatában találja a t. olvasó.

Hétfalusi társadalmi viszonyai.

II.

A férfiakról — a nőknek.

E részében gondolat-futtatásomnak sokkal kedvezőbebe nyilatkozhatom, mert a férfi . . . férfi marad s nem engedi magát pillanatnyi szeszélyektől befolyásoltatni, mint a nők. Ezt egy magasztosabb eszme vezérli tetteiben: a nép boldogításának eszméje; nála a barátság eszköz eszméinek diadalra juttatása végett közös megbeszélés, megfontolás útján.

E cél vezérelte és vezérli — bátran mondhatom — Hétfalusi intelligens férfait is a barátság fenntartására. Az első eredmény, a melyet a 60-as években elérték, a hosszufalusi felő népiskola felállítás volt. A községek egyházi és világi előjárói karöltve munkáltak ennek elősegítésén és ha olykor egyesek közt csekély differenciák merültek is fel, eloszlatva azokat a célnak szem előtt tartása és mindennél többre becsülése. A másik nevezetes lépés, a melyet tettek, a felekezeti iskolák községi, majd tovább menve az évtized elején — kettőnek kivételével — államivá való alakítása volt.

És mondhatom — működésük egyik lénypontját ez képezi, mert lerontva a felekezeti szűkeklés korlátait ideált állították magok elé; a mely mögött minden eltörpül, minden háttérbe szorul: a haza ideálját. Ekkor kezdtek a nép művelésére célzó intézmények létesítéséhez.

A tanítók működési előadásokat rendeztek, hogy a néppel megkedveltesék a finomabb multságokat; megutáltassák velök azon erkölssrontó összejöveteleket, a melyek — sajnos — még ma is léteznek néhol „gnaszalyos“ név alatt! Ekkor kezdtek pengetni az olvasóhelyek létrehozásának eszméjét, a mi azonban nem létesíthetett meg sehol, akadályt gördítvén elölök: alkalmas helyiségek nem találása, másfelől a szűk pénzkereset folytán beállott pénzpangás.

Bizony e nép a pusztulás szélén áll, mert azon keresetforrások, a melyek e községeket felvirágoztatták, megszűntek; az örvény, a mely felé közelednek, hamar elnyeli őket, ha egyszer besodorta. E veszélynek kiküldésére ép alkalmas időben jött létre a „Négyfalusi népbank“, a mely lehetővé tett, hogy rendkívül nagy kiadásait fedezésére csekély kamat mellett pénzt kapjanak. Áldásos következményeit látjuk már, hisz alig egy éve, hogy fennáll és forgalma már is 13 ezer forintot tesz ki. De talán kissé messze eltértem céltól, lássuk tehát mit tesznek most a hétfalusi urak s milyen a köztük levő viszony.

Azon tetteket, a melyeket most közelebről megalkottak uraink, felsorolni nem nehéz; a régi kapcsol

széttörödeztek s azokat összeforrasztani nem akad . . . emberi kéz. Mindenki látja a bajokat, de azokon segíteni nem törekszik; a hangulat nyomott, a tettvágy kihalt vagy talán elszibbadt munkaerejük? Avagy várnak vezércsilagot, a mely utat mutasson a sötétség éjjelében?

S valóbn szükség is van itt egy oly férfira, a ki a széthúzó szálakat összefonja s együttes működésre készítse őket. Hisz ha meggondoljuk, hogy egyházaink egy részében a pap és tanító közt is mily feszült a viszony, a kiknek pedig egy test és léleknek kellene lenniök, bizonyára az állapotokat tarthatatlannak deklarálja bárki. Világi uraink sokkal jobban élnek, köztük meg van az egyetértés, sőt papjainkkal is jó viszonyban vannak, de midőn a tanítókat nem vonják be körükbe, rosszul cselekednek. Hisz ők voltak két évtizeden át a hétfalusi társadalmi élet mozgatói, éltető lelkei, elismeréssel kell legyünk irántok! A felekezeteknek egymás közti surlódása szűnjék meg, mert discordia maximai res dilabuitur s ha a mostan lábra kapott előtérben tolása a felekezetiességek tovább halad, annál inkább szétszakadunk s midőn majd észrevennék, akkor már késő lesz!

Szűnjék meg a különbségtevés tanító, pap s hivatalnok közt; legyen egyenlőség, testvériség! Csak ezeknek áldó hatása alatt lehet nagy dolgot hajtani végre, emelni a községeket művelni a népet!

A zászlót a járás élén álló hivatalnokoknak kellene kibontani, a kik közül szívesen csoportosulnának — meg vagyok győződve — a most egymástól megszűlt áltó erők, tömörítenek egygyé a magyarságot, a mint azt Brassó megmutatá.

Teendő van elég, csak mozgató legyen. Bizalmunk s minden reményünk Henter Gábor főszolgabíró urban van, a ki e mellett csak egyedül lehet illetékes Hétfalusi vezére lenni. Hívja össze a főszolgabíró Hétfalusi intelligenciáját; beszéljék meg a szükséges tennivalókat, akkor az új év Hétfalura nézve forduló pontot fog képezni, a mely üdvét, jólétét alapítja meg. Adja Isten!

Ifj. Borecs Mihály.

Helyi és vidéki hírek.

Személyi hírek. Gr. Bethlen András főispán ur ő méltósága csütörtökön d. e. a személyvonattal városunkba érkezett. Ő méltósága több napot fog városunkban tölteni.

Megerősítések. A földmivelés-, ipar- és kereskedelmügyi miniszter: Dück Józsefnek a brassói kereskedelmi és iparkamara elnökévé, — Hesshaimer Adolfnak és Eitel Gusztávnak ugyanazon kamara al-elnökeivé illetőleg a kereskedelmi és ipari osztályok al-elnökeivé történt megválasztását.

A polgári kör ma este, az „Európa“ ujonnan épült nagy termében tartja többször említett tánczvizalmát, ismételten ajánljuk a t. közönség szíves jóakaró figyelmébe.

Kereskedő ifjak bálja. A helybeli kereskedő ifjak egylete f. hó 19-én tartja házas jellegű tánczvizalmát az „Európa“ nagy termében. A kereskedő ifjuság számát a közönség jóakaró támogatására, melyet ezen törekvő fiatal egylet meg is érdemel.

Kamara-zene. A brassói ág. ev. egyházi zeneegylet f. hó 13-án saját pénztára javára, d. u. 5 órakor III. kamarai zeneelőadást rendez. A műsor gazdag és változatos.

A bukaresti magyar társulatnak — mint levelezőnk írja — érdekes estélye volt f. hó 6-án. Veres Endre igen érdekes, vonzó felolvasást tartott a „telefonról“, melyet tárczánkban fogunk közölni; a felolvasást emelte a telefon kísérleti bemutatása is. Felolvasó zajos tapsokban részesült. A felolvasást műkedvelői előadás követte, a melyben minden szereplő kitűnően állotta meg a helyét, de Német Gábor valószággal brillírozott. A társulat valóban szerencsésen választott, midőn Németh Gábort titkárrá tette. Az estélynek zsufolt háza volt, a társulatnak pedig szép jövődelme.

Egy jó sorsolási lap feltétlen tulajdonsága, hogy hiteles, pontos és megbízható legyen. Ezeknek a tulajdonságoknak az összes magyarországi sorsolási lapok közül csakis a „Magyar Mercur“ felel meg, mely újévkor tizenkettedik évi folyamába lép és nélkülözhetetlen mindazoknak, kiknek értékpapírjuk, főleg sorsjegyük van. A „Magyar Mercur“ rendesen közvetlenül minden huzás után, tehát havonként 3—4-szer jelenik meg; közli a magyar, osztrák és külföldi sorsjegyek huzásait, ugyszintén a zaloglevelek, kötvények, elsőbbségek és szelvények sorsolásait mindenkor a hátrálékosok vagyis a korábban kisorsolt, de még kifizetés végett be nem mutatott darabok kimutatásával együtt. Tájékoztató és felvilágosító cikkei és közleményei a tőzsde, pénzügy, közlekedés és biztosítás köréből megóvják olvasóit mindennemű károsodástól. Szerkesztői izeneteiben nyíltsággal, minden érdek nélkül szakavatott és alapos felvilágosítást ad a legkülönbözőbb kérdésekről. Díjmentesen vállalja el előfizetői sorsjegyeinek revízióját. A „Magyar Mercur“ főlényét az összes és nemz. lapok közt leginkább bizonyítja az ő páratlan elterjedése, mely székségessé teszi azt, hogy újévtől kezdve e lapot rotációs gépen nyomassák, mely gép óránként 5—6000 példányt készít el teljesen. Ez által lehetővé van téve az, hogy a „Magyar Mercur“ 2—3 nappal hamarabb jelenik meg, mint a többi sorsolási lapok. Mindez óriási előnye dacára a „Magyar Mercur“ a legolcsóbb lap is, mert amár minden száma 16—18 oldalra terjed, előfizetési ára egy egész évre postán elküldve mégis csak 2 trt. Ne mulassza el senki sem, hogy a „Magyar Mercur“-ból mutatóványt

számot kérjen, a mit egy levelező lapon való megke-
resésre készségesen küld mindenkinek a kiadó-hivatal:
Budapest, hatvani-utca 17.

(12) 3-6

Egy mysferikus jelenség.

A természet belső titkaiba földi szellem nem ha-
tolhat, — így szól a nagy Haller bölcs mondása. De
mint minden sokat mondó szentencziának, úgy ennek
is két oldala van, mert szerencsés, habár gyakran egé-
szén vélelten találmányok által mind több és több tit-
kát lesik el az emberek a természetnek. A természet-
ben előforduló mysferikus jelenségek legnagyobb ré-
széhez tartoznak azon szenvedések, melyeknek az em-
beri nem alá van vetve s itt ismét az a titokzatos
betegség, melyet e néven ismerünk; cukorbetegség.
Azon betegségi nyilvánulások között, melyekben a diabe-
tesben szenvedők kivétel nélkül szenvednek, a legkin-
zóbbak a nagy éhség s kiolthatatlan szomjúság. S ha-
bár ily beteg óriási mennyiségű ételt és italt fogyaszt,
a lesoványosodás mindazáltal folytonosan tart, úgy
hogy a diabetesben lévő ember a szó szoros értelmé-
ben éhalálban vesz el. Ez azt bizonyítja, hogy nem
s táplálék kevés volta és vegyi összetétele, hanem a
emésztési szervek működési képtelensége okozza ezen
állapotot. A diabetes betegnél nem abból fejlődik a
cukor, a mit élvez, hanem abból a mit nem tud
megemészteni. A máj ezen fel nem dolgozott táplálé-
kot csak cukorra dolgozva viszi át a vérbe, t. i.
azon táplálékot, mely nem használtatik fel a test erő-
sítésére, hanem a vesék által cukor alakjában vá-
lasztatik ki.

Egy gyógyszernek tehát, mely ezen betegségnél

sikert fog elérni, az emésztési szervekre, a májra és
vesékre egyenletes gyógyszerrel kell hatnia, mint teszi
azt Warner Safe Diabetes Cure-ja, mely alkamas diá-
tával kapcsolatosan, elegendő mennyiségben véve, fel-
tétlenül gyógyhatásának fog bizonyulni. Dr. J. Czihák
főtörzsorvos következőket írja ezen szerről: „A mi
Warner Safe Diabetes Cure-ját illeti, azt 14 nap óta
alkalmazom egy nagymérvű cukorbetegben szenvedő
betegnél s már is közölhetem, hogy ezen szer hasz-
nálatát után javulás állott be, úgy, hogy a vizelet le-
párologtatásánál sokkal kevesebb cukor maradt fenn.”

Warner Safe Diabetes Cure-jának ára üvegen-
ként 2 frt-és kapható a legtöbb gyógyszertárban. Füzeteket in-
gyen s bérmentve küld egyszerű felkérésre Warner
H. H. s társa Pozsonyban.

A szerkesztő postája.

Segesvár, Medgyes, Köhalom. Rendkívül tul va-
gyunk halmozva kéziratokkal s azért csak sorban vehet-
jük. Különben nincs is időhöz kötve.

Rongyes egylet — Brassó. Közelebből meg-
kezdjük.

Bukarest. Megkaptuk. A lap küldése iránt intéz-
kedtünk; a közléssel várunk még kissé.

A.-Rákos. Magánlevélben felelünk.

Bécs Köszönjük. Üdvözlét.

A hit. Ádránd. Ne ábrándozzék kérem, hanem
higgyen — a költészet nehéz voltában. Önnek temető
lett a kertje s ön a kertésze, — mi sirásai az ön ver-
seinek.

Brassói vasutforgalom.

I. Érkezés Brassóba.

1) Budapest felől.

Személyvonat délelőtt 9 óra 46 perczkor.
Vegyesvonat este 9 óra 52 perczkor.

2) Bukarest felől.

Vegyesvonat délután 2 óra 32 perczkor.

II. Indulás Brassóból.

1) Budapest felé.

Személyvonat este 7 óra 10 perczkor.
Vegyesvonat reggel 4 óra 10 perczkor.

2) Bukarest felé.

Vegyesvonat délután 1 óra 55 perczkor.

Brassói piaci árfolyam.

— Adler L. Jakab jelentése. —

Brassó, 1889. január hó 12-én.

Román papirpénz á 20 frankos	9.12 vétel	9.14 eladás
ezüstpénz á 20	9.06	9.10
Napoleon'or (aranypénz)	9.50	9.55
Török lira	10.82	10.84
Arany	5.70	5.72
Orosz papirruble	123.—	124.—

Társszerkesztők:

Nagy-Küküllőmegye részéről Horváth László (Segesvár.)
Kis-Küküllőmegye részéről Gyöngyössi István (D.-Szent-Márton.)
Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos
Szerényi József.

HIRDETMÉNYEK.

„Brassói magyar kaszinó.”

Meghívás.

A „Brassói magyar kaszinó” t.
tagjai tisztelettel meghívtnak a
f. január hó 13-án, vasárnap, d. n. 3 órakor
tartandó közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Választmányi jelentés a titkár
által.
3. Számvizsgálók jelentése.
4. Könyvtári jelentés.
5. Az évi költségvetés megállá-
pítása.
6. Indítványok (melyek 2 nappal
előbb bejelentendők).
7. Tisztviselők s 15 választmányi
tag választása.

Brassó, 1889. január hó 8-án.

(30) 2-2

az elnökség.

A magyar polgári kör ma, szombaton, január hó 12-én, az EURÓPA szálloda disztermében tánczvigalmat

tart, mely alkalommal a legfinomabb
rajnai, rizling, tramini, villányi és
vizhezvaló borok és izletes ételek
jutányos árban fognak kiszolgáltatni.

(36) 1-1

A rendező-bizottság.

Szám 107—1889.

Pályázati hirdetmény.

Brassó vármegye felvidéki járá-
sához tartozó Hóltövény—Ujfalu
egészségi körben nyugdíjazás folytán
türesedésbe jutott körorvosi állomás
betöltésére ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állomás következőkben van
javadalmazva: 1. 800 frt évi fizetés,
2. minden beteglátogatás után járó
15 krnyi díj.

Megjegyeztetik, hogy a körorvos-
nak lakhelye Hóltövény község lé-
vén, a 3.2 kilométernyi távol Ujfalu
község köteles, az orvosnak a heten-
kénti s hivatalos felhívás folytáni
látogatásnál a fuvart adni.

Pályázni óhajtok felhivatnak, mi-
szerint a képesítési okmányokkal fel-
szerelt folyamodványokat f. évi feb-
ruár hó 9-ik napjának délutáni 6
órájáig alólírt főszolgabíróhoz küld-
jék be.

Feketehalom, 1889. jan. hó 6.

(33) 1-3.

Kostend Vilmos,
a járási főszolgabíró.

Máriacelli gyomorcsöppek.

Külön hatása szer a gyomor minden betegségeiben.

Védjegy.

Kapható minden gyógyszerertárban.

Óvás! A valódi máriacelli gyomorcsöppeket sokat
hamisítják és utánozzák. A valódiság jeléül minden
üvegnek piros, a fenti védjeggyel ellátott borítékba
kell göngyöltve lennie és a minden üveghez mellékelt
használati utasításon meg kell jegyezve lenni, hogy
az Kremserben Gusek Henrik könyvnyomdájában nyo-
matott.

Valódi minőségben kapható: Brassóban Goos
J., Hornung Gyula, Jekelius J. özvegye, Kellemen
Ferencz a »Fehér templomhoz« címzett és Schus-
ter L. K. gyógyszerertárban; Fogarason Bildner,
Hermann gyógyszerertárnál; Földvártnál Schneider
Vilmos gyógyszerertárban; Köhalomban Melas Ede és
Wolff E. gyógyszerertárnál; Sepsiszentgyörgyön
Betege Bálint és Barabás Ferencz gyógyszerertár-
nál; Tusnádon fűrdőn Dobay Lajos gyógyszerertárban.
(6) 28-52

PÉNZKÖLCSÖN

(29) 2-3

közvetítettik önálló, elfogadható társadalmi állásban levő egyének
részére, u. m. iparosok, kereskedők, hivatalnokok, katonatisztek,
magánzók, birtokosoknak stb., ugyszintén hölgyeknek is, módhoz
képest 100 frttól 2000 frtig, mint magán személyhitel, —
könnyű havi vagy háromhavi törlesztésre, 6%-os kamat mellett.

Ingatlanok betáblázására

1000 forinttól bármely összegig, tetszés szerinti amortizációra,
esetleg amortizáció nélkül, 4 $\frac{1}{2}$ és 5%-ra. — Konvertálások (át-
íratások) kölcsönügyletek, hitelműveletek előnyösen eszközöltnének.
Megbízások diskkrét és pontosan teljesítenek. Bővebbet közöl:

Steiner G. A., Budapest,

Gróf Károlyi-utca 12. sz.

Levélbeli megkeresésekhez 3 drb. válaszigygy csatolandó.

Nagy butoreladás!

Eladó

több mint 20 garnitúra bevonva finom divatos selyem és
gyapjuszövettel, ottománok, pamlagok és divánok valamint
más nemű és alaku töltött butorok; ó-német stylusban ké-
szült fényezetlen diófa hálószoba berendezések, könyv- és
fiókos szekrények, kredenzek, chiffonérok, ágyak, min-
dennemű asztalok, renaissance s goth székek, valamint
mindennemű asztalos és esztergályos butorok, vaságyak,
lőszőr-matraczok stb. a legolcsóbb árakon

Papp Ferencz,

butorraktárában

Brassó, nagy-utca 494.

(35) 1-20

Nagy butoreladás!

MOLNÁR ZS.

ajánlja a nagyérdemű városi és vidéki közönségnek gazdag
raktárát kész

gyermek-, nő- s férficzipőkben,

valamint minden e szakba vágó munkákban. — Rendelésre
lehető legrövidebb idő alatt készülnek el a legelegánsabb czipők,
csizmák stb.

Ugyanitt dus választék van férfikalapokban.

Kitűnő munka s olcsó árak mellett igyekeznek a n. érd.
közönség minden igényeit kielégíteni.

Szíves támogatást kér

kiváló tisztelettel

Biró Gyula,

üzletvezető.

IDEGBETEGEKNEK

tudomására!

Minthogy az utolsó (hetedik) balneológiai congressuson a teraphia
közvetlen hatását idegzetünkre, a bőr felszívódási képessége által, Schott,
Röhrig, Parisot stb. tanárok fényesen beigazolták, én vagyok az első, a ki
kész gyógymóddal lépke a nyilvánosság elé, s fordulok tehát azokhoz, kik
kóros idegzettel birva, általában

idegbajban

szenvednek, a mely nyilvánul főfájás-, migräne-, congestiok-, nagy izgatott-
ság-, ingerültség- s álmatlanságban, továbbá azokhoz, kiket

szélhűdés

ért (dermedtség, némaság, emlékező tehetség gyengesége) s olyanokhoz, kik
félnek szélhűdéstől, aggodalomból, főfájás v. szélhűdési rohamok, a szemek
káprázása stb. miatt. Mindezeknek, valamint azon egészségeseknek is, kik
előrehajolni akarnak ezen bajoknak, ajánlom gyógymódot, mely alig 4 kr
napi költséggel keresztülvihető s csak külső mosásokból áll, ajánlom 17 évf.
művemet:

Idegbajokról, a szélhűdéstől való óvásról és annak gyógyításáról,
melyben úgy kiváló hírlapok, mint legmagasabb rangú uraságok és orvosi
tekintélyek elismerőleg nyilatkoznak. E füzet ingyen és bérmentve kapható
Bécsben, I. Wollzeile-Essigasse 3. Bretzner J. s társ. könyvkereskedésében
és Brassóban Oberth G. Henrik urnál.

Weissmann Román,

volt honvéd-csapat orvos, az olasz fehére-
reszt egészségügyi rend tiszt. tagja.

(34) 1-1